

Sygn. akt VII U 1161/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 8 lutego 2017 r.

Sąd Okręgowy w Gdańsku

VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSR del Małgorzata Bednarska

Protokolant: sek. sąd. Anna Wielgosz

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 26 stycznia 2017 r. w G.

sprawy S. P.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G.

o wysokość świadczenia

na skutek odwołania S. P.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G.

z dnia 27 kwietnia 2016 r. nr (...)

oddala odwołanie

Sygn. akt VII U 1161/16

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 27 kwietnia 2016 r. roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział

G. po rozpatrzeniu wniosku S. P. z dnia 25 marca 2016 r. dokonał ponownego ustalenia kapitału początkowego oraz przeliczył emeryturę z uwzględnieniem służby wojskowej, zgodnie z zaświadczeniem wystawionym przez (...), odmówił natomiast uwzględnienia okresu opłacania składek na ubezpieczenia społeczne rolników przy ustalaniu kapitału początkowego oraz uwzględnienia w podstawie wymiaru dodatkowego wynagrodzenia w postaci premii (k. 53 akt ZUS)

Ubezpieczony odwołał się od powyższej decyzji, wnosząc o uwzględnienie przy ustaleniu kapitału początkowego i wysokości emerytury:

1. okresu prowadzenia gospodarstwa rolnego jako okresu opłacania składek,
2. okresu odbywania zasadniczej służby wojskowej w okresie od 03 stycznia 1975 r. do 22 grudnia 1975 r.,
3. 15% premii za okres od 01 stycznia 1976 r. do 31 marca 1976 r. oraz 20% premii od 01 kwietnia 1976.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie w całości. W uzasadnieniu swojego stanowiska organ podał, że ubezpieczonemu zostało przyznane świadczenie emerytalne na podstawie art. 26 ustawy o

emeryturach i rentach z FUS, w świetle którego podstawę obliczenia emerytury stanowi kwota składek na ubezpieczenie emerytalne oraz kapitału początkowego. Kwota kapitału początkowego zależy między innymi od długości udowodnionych okresów składkowych i nieskładkowych przebytych przed dniem 01 stycznia 1999r. Organ wskazał, że zgodnie z art. 174 ust. 2 ustawy przy ustalaniu kapitału początkowego przyjmuje się przebyte przed dniem wejścia w życie ustawy okresy składkowe, o których mowa w art. 6 oraz okresy nieskładkowe, o których mowa w art. 7 pkt. 1-12. Natomiast kwestia uwzględnienia okresów ubezpieczenia społecznego rolników, za które opłacono składki, przy ustalaniu prawa do emerytury oraz przy obliczaniu jej wysokości wynika z art. 10 ust. 1 ustawy emerytalnej. Nadto, organ wskazał, że brak jest podstaw do zwiększenia emerytury na podstawie art. 26 za okresy opłacania składek na ubezpieczenia społeczne rolników, gdyż jak wynika z pisma z KRUS Placówki Terenowej w S. z dnia 14.03.2016 r. wnioskodawca nie pobiera żadnego świadczenia rentowego, natomiast, z pisma KRUS Placówki Terenowej w K. z dnia 25.03.2016 r. wynika zaś, iż Urząd Miejski w K. poinformował ją, pismem z dnia 04.03.2016 r., iż nie posiada w swoich zasobach informacji na temat wysokości składek na ubezpieczenie społeczne rolników uiszczanych przez ubezpieczonego.

Organ wskazał również, że okres odbywania przez ubezpieczonego służby wojskowej od 03.01.1975 r. do 22.12.1975 r. został zaliczony decyzją z dnia 03 czerwca 2016 r. przy czym, wysokość kapitału początkowego oraz wysokość emerytury nie uległy zmianie.

Odnosnie przyjęcia do podstawy wymiaru emerytury dodatkowego składnika wynagrodzenia (premii) w oparciu o dodatkowe dokumenty za lata 1976 i 1977 pozwany powołał się na § 21 ust. 1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 11 października 2011 r. w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe wskazując, iż z uwagi na powyższe organ rentowy odmówił przyjęcia do ustalenia podstawy dodatkowego składnika wynagrodzenia (premii) w oparciu o dokumentację innych osób (k. 3-4).

Ostatecznie ubezpieczony nie podtrzymał odwołania co do żądania uwzględnienia przy ustalaniu kapitału początkowego okresu odbywania służby wojskowej, natomiast sprecyzował, że domaga się ustalenia wysokości emerytury z uwzględnieniem okresu opłacania składek z tytułu prowadzenia gospodarstwa rolnego za okres 01 stycznia 1980 r. do 31 grudnia 1982 r., jak również żąda przeliczenia wysokości kapitału początkowego poprzez uwzględnienie dodatkowego składnika wynagrodzenia w postaci premii regulaminowej za lata 1976 r. i 1977 r. Co do tego ostatniego żądania ubezpieczony wskazał, że przyjęte przez organ zarobki za lata 1976-1977 po 60 tys. Złotych obejmowały jedynie wynagrodzenie zasadnicze, natomiast on domaga się przyjęcia zarobków za rok 1977 r. w kwocie 72 tysiące zł tj. 60 tys. zł wynagrodzenia zasadniczego i 12 tysięcy złotych premii za oraz za 1976 r. zarobków w kwocie 71.250 zł, na którą składa się 60 tys. zł wynagrodzenia zasadniczego oraz 11.250 zł premii (protokół skrócony k. 50 wraz z zapisem dźwięku i obrazu k. 57 akt sprawy, pismo z 21.12.2016 r. k. 63-64 akt sprawy)

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Ubezpieczony S. P. w dniu 08 lutego 2016 r. wystąpił z wnioskiem o emeryturę.

W dniu 01 marca 2016 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych ustalił kapitał początkowy oraz decyzją z dnia 01 marca 2016 r. przyznał ubezpieczonemu prawo do emerytury i ustalił jej wysokość na kwotę 2.652,20 zł.

Następnie, decyzją z dnia 15 marca 2016 r. organ rentowy przeliczył ubezpieczonemu emeryturę od dnia 06 lutego 2016 r. tj. od daty osiągnięcia wieku, o którym mowa w art. 24 ust 1b ustawy emerytalnej.

Odwołaniem z dnia 25 marca 2016 r. ubezpieczony zaskarżył decyzję z 01 marca 2016 r. zarzucając, iż nie uwzględnia ona okresu odbywania zasadniczej służby wojskowej od 03 stycznia 1975 r. do 22 grudnia 1975 r., podlegania obowiązkowi ubezpieczenia społecznego rolników indywidualnych w okresie od 1980 r. do 1987 r. oraz premii otrzymywanej w latach 1976-1977.

Decyzją z dnia 14 kwietnia 2016 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych ponownie ustalił ubezpieczonemu kapitał początkowy, uwzględniając do jego wysokości okres służby wojskowej oraz wskazując, iż przy ustalaniu kapitału

początkowego nie uwzględnia się okresu pracy w gospodarstwie rolnym oraz że w celu uwzględnienia w podstawie wymiaru wysokości wypłaconych premii oraz innych dodatków ubezpieczony powinien dostarczyć potwierdzone za zgodność z oryginałem kartoteki płacowe dokonane przez pracodawcę w dokumentacji płacowej.

Następnie decyzją z dnia 18 kwietnia 2016 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych z urzędu przeliczył ubezpieczonemu emeryturę uwzględniając do jego wysokości okres służby wojskowej od 03.01.1975 r. do 20.06.1975 r. oraz od 03.07.1975 do 22.12.1975 r.

Zaskarżoną w niniejszym postępowaniu decyzją z dnia 27 kwietnia 2016 r. roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział po rozpatrzeniu wniosku ubezpieczonego z dnia 25 marca 2016 r. (odwołanie) dokonał ponownego ustalenia kapitału początkowego oraz przeliczył emeryturę z uwzględnieniem służby wojskowej, zgodnie z zaświadczeniem wystawionym przez (...), odmówił natomiast uwzględnienia okresu opłacania składek na ubezpieczenia społeczne rolników przy ustalaniu kapitału początkowego oraz uwzględnienia w podstawie wymiaru dodatkowego wynagrodzenia.

Decyzją z dnia 03 czerwca 2016 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych ponownie ustalił kapitał początkowy przy zaliczeniu całego okresu odbywania przez ubezpieczonego służby wojskowej tj. od 03.01.1975 r. do 22.12.1975 r., co jednak nie wpłynęło na zmianę wysokości kapitału początkowego oraz wysokości emerytury.

Dowód: akta ZUS: ustalenie kapitału początkowego k. 31, decyzja z 01.03.2016 r. k. 33, decyzja z 15.03.2016 r. k. 37, odwołanie z 25.03.2016 r. k. 39-40, wykaz wprowadzonych okresów ubezpieczenia społecznego k. 46, decyzja z 14.04.2016 r. k. 48-49, decyzja z 18.04.2016 r. k. 51, zaskarżona decyzja z 27.04.2016 r. k. 53, wykaz wprowadzonych okresów ubezpieczenia społecznego k. 57, decyzja z 03.06.2016 r. k. 62

Ubezpieczony w okresie od 05 stycznia 1980 r. do sierpnia 1979 r. dzierżawił grunty rolne Skarbu Państwa o powierzchni 9660 m² położone w K.. W okresie od 01 stycznia 1983 r. do 31 grudnia 1987 r. podlegał ubezpieczeniu społecznemu rolników z tytułu prowadzenia gospodarstwa rolnego oraz opłacał z tego tytułu składki.

Ubezpieczony nie pobiera świadczenia rentowego wypłacanego przez Kasę Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego.

Urząd Miejski w K. nie posiada w swoich zasobach informacji na temat wysokości składek uiszczonych przez ubezpieczonego na ubezpieczenie społeczne rolników – gdyż były one archiwizowane jedynie przez okres 10 lat.

dowód: zaświadczenie z 17.02.1983 r. k. 9 akt ZUS, zaświadczenie z 20.01.2016 r., pismo z 14.03.2016 r. k. 36, pismo z 25.03.2016 r.

W 1975 r. miała miejsce reforma administracji państwowej - zlikwidowano powiaty i powstały nowe województwa. W związku z powyższym nastąpiła również reorganizacja służb geodezyjnych - powstały Wojewódzkie (...)w E. oraz Rejonowe(...), których na terenie województwa (...) było cztery.

Pismem z dnia 05 lipca 1975 r. Główny (...)w W. przekazał zasady wynagradzania pracowników administracji geodezyjnej, wskazując jako podstawę prawną ustalenia wynagrodzenia zarządzenie nr 31 Ministra Gospodarki Terenowej i Ochrony Środowiska z dnia 17 czerwca 1974 r. w sprawie zasad wynagradzania pracowników zatrudnionych w przedsiębiorstwach geodezyjno-kartograficznych, Centrali Zjednoczenia, Przedsiębiorstw Geodezyjno-Kartograficznych „Geokart” oraz pracowników jednostek geodezyjnych resortu gospodarki terenowej i ochrony środowiska podległych terenowym organom administracji państwowej.

Ubezpieczony w dniu 01 stycznia 1976 r. został kierownikiem Biura (...) w K.. W lipcu 1984 r. Rejonowe Biura Geodetów Miejskich weszły do struktury urzędów miejskich. Ubezpieczony został wówczas kierownikiem Oddziału Geodezji. W Urzędzie Miejskim w K. ubezpieczony był zatrudniony do 30 czerwca 1986 r.

Z dniem 01 stycznia 1976 r. przyznano ubezpieczonemu wynagrodzenie miesięczne w wysokości 5.000 zł oraz premię regulaminową w wysokości 15% netto. Następnie od dnia 01 kwietnia 1976 r. przyznano ubezpieczonemu kwartalną

premie regulaminową w wysokości do 20% wynagrodzenia zasadniczego na okres pełnienia przez Biuro (...) w K. funkcji Biura Rejonowego, wskazując, że tryb i sposób wypłacania premii określa szczegółowy regulamin premiowania pracowników Rejonowych Biur Geodetów Miejskich.

Przyznanie premii było uzależnione m.in. od wykonania zadań premiowych. Zadania premiowe dla całego biura określał wnioskodawca w porozumieniu ze sprawującym nad nim nadzór Wojewódzkim (...). Zadania do wykonania były przedkładane naczelnikowi miasta w formie wniosku przed okresem premiowym, po okresie premiowym ubezpieczony składał sprawozdanie z wykonania zadania.

Na początku 1976 r. ubezpieczony był jedynym pracownikiem Biura, następnie w połowie 1976 r. biuro liczyło dwóch pracowników a w 1977 r. trzech. We wniosku o uruchomienie funduszu premiowego ubezpieczony wskazywał, jakie były zadania do wykonania i oświadczał, że zostały one wykonane. W ramach zadań premiowych Biuro wykonywał np. dokumentację geodezyjną dla potrzeb Narodowego Spisu Powszechnego dla miast S., P., K.. gminy G., S. i gmina K., której efektem było uporządkowanie adresów meldunkowych mieszkańców.

Premia była uruchamiana przez naczelnika miasta dla ubezpieczonego, a ten w ramach uruchomionego systemu premiowego przydzielał premię pracownikom.

Gdyby zadanie premiowe nie zostało wykonane premia mogła nie zostać przyznana. Zwolnienie lekarskie również mogło wpłynąć na wysokość premii poprzez wpływ na wysokość wynagrodzenia zasadniczego.

J. S. (1) rozpoczęła pracę w Rejonowym Biurze Geodety Miejskiego na stanowisku inspektora (referenta) w dniu 01 czerwca 1977 r. Służbowo podlegała ubezpieczonemu. Otrzymywała premię za wykonanie zadań.

A. S. w spornym okresie był szefem Inspektoratu Obrony Cywilnej, spotykał się z ubezpieczonym na naradach u naczelnika miasta.

W Urzędzie Miejskim w K. nie zachowały się karty płac i listy wynagrodzeń za lata 1976-1977 r. – były one przechowywane przez 12 lat. Urząd nie posiada również regulaminu premiowania pracowników Rejonowych Biur Geodetów Miejskich oraz innych przepisów płacowych obowiązujących w spornym okresie.

Dowód: akta ZUS : świadectwo pracy k. 11 akt ZUS, akta osobowe: podanie o pracę k. B-1, akt mianowania k. B-11, akta sprawy : pismo UM w K. z 01.06.2016 r. k. 15, angaż z dnia 25.01.1976 r. k. 17, angaż z dnia 20.10.1976 k. 16, pismo UM w K. z 24.10.2016 r., zeznania świadków J. S. (1) i A. S. – protokół skrócony k. 53-55 oraz zapis dźwięku i obrazu k. 57, zeznania wnioskodawcy – protokół skrócony k. 50-53 i 55-56 oraz zapis dźwięku i obrazu k. 57,

Sąd zważył co następuje:

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dokumentów urzędowych (decyzje organu rentowego) oraz prywatnych zgromadzonych w aktach niniejszej sprawy, aktach organu rentowego oraz aktach osobowych ubezpieczonego, których prawdziwość nie była przez żadną ze stron kwestionowana. Sąd również nie znalazł podstaw do kwestionowania ich wiarygodności z urzędu.

Sąd dał również zasadniczo wiarę zeznaniom świadków J. S. (1) oraz A. S. jedynie w zakresie, w jakim posłużyły do ustalenia stanu faktycznego.

Dowody te, jednak nie mogły posłużyć do dokonania ustaleń w zakresie rzeczywistego wynagrodzenia ubezpieczonego w spornym okresie.

Świadek J. S. (1) potwierdziła bowiem, że premie były przyznawane za wykonanie zadań, jednak nie potrafiła precyzyjnie wskazać, w jaki sposób zadania były rozliczane. Świadek, odmiennie niż wnioskodawca zeznała również, iż zadania nie były postawione na konkretny okres premiowy oraz że czasami były ustalane na dłuższe 4-5 miesięczne okresy, jak również stwierdziła, że zadania były ustalane indywidualnie i np. trzecia zatrudniona w Biurze osoba

prowadząca ewidencję gruntów rzadko miała stawiane zadania dodatkowe. Świadek kategorycznie jednak stwierdziła, iż nie wie jakie zadania były stawiane wnioskodawcy i w jaki sposób był z tego rozliczany, nie miała również wiedzy, czy zdarzało się, że innym pracownikom nie wypłacano premii, ani też jakie mogły być przyczyny poza ewentualnie niewykonaniem zadania. Zauważyć również należy, iż świadek była zatrudniona w Biurze Geodety dopiero od czerwca 1977 r., a zatem pracowała przez niewielką część spornego okresu, stąd jej wiedza w kwestiach istotnych dla rozstrzygnięcia mogła być również ograniczona. Również nie sposób uznać, że świadek była wynagradzana na takich samych zasadach co ubezpieczony, gdyż niewątpliwie była ona podległym mu pracownikiem, dla którego to ubezpieczony ustalał wysokość premii.

Świadek A. S. natomiast, nie był pracownikiem Biura Geodety, a wnioskodawcę spotykał jedynie na naradach kadry kierowniczej u naczelnika miasta. Świadek ten zeznał co prawda, że „mówiło się, że kierownik (...) otrzymuje wynagrodzenie zasadnicze i premię”, ale jednocześnie stwierdził, że „nikt nie wiedział ile ma wynagrodzenia zasadniczego i premii”. Nadto, świadek nie był pewien co do tego, czy przyznanie premii ubezpieczonemu było zależne od wykonania zadania w całości, ani też czy miała miejsce jakakolwiek sytuacja, ażeby ubezpieczony premii nie otrzymał.

Sąd zasadniczo dał wiarę zeznaniom wnioskodawcy uznając jednak, że są one niewystarczającym dowodem na wysokość wypłaconych mu premii w latach 1976-1977.

Odwołanie ubezpieczonego nie zasługiwało na uwzględnienie.

Ubezpieczony w niniejszym postępowaniu ostatecznie domagał się uwzględnienia przy obliczaniu wysokości kapitału początkowego i ustaleniu wysokości świadczenia okresu prowadzenia gospodarstwa rolnego od 01 stycznia 1980 r. oraz premii regulaminowych wypłaconych w latach 1976-1977 r.

Odnośnie pierwszego żądania rozważania prawne należy zacząć od tego, że zgodnie z art. 173 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. 2016 poz. 887), dalej ustawa emerytalna, dla ubezpieczonych urodzonych po dniu 31 grudnia 1948r., którzy przed dniem wejścia w życie ustawy opłacali składki na ubezpieczenie społeczne lub za których składki opłacali płatnicy składek, ustala się kapitał początkowy. Wartość kapitału początkowego ustala się na dzień wejścia w życie ustawy, a więc nie uwzględnia się w obliczeniu kapitału początkowego żadnych okresów ubezpieczenia po dniu 31 grudnia 1998r.

Zasady ustalania wysokości kapitału początkowego określa art. 174 ustawy emerytalnej. Przepis ten odwołuje się do art. 53, tj. do przepisu wskazującego sposób obliczania tzw. starej emerytury i wyjaśnia szczegółowo kolejne kroki podejmowane przy obliczaniu tego kapitału, w tym wskazuje odmienności w porównaniu do sposobu obliczania emerytury. W świetle zarzutów wnioskodawcy najbardziej istotny jest art. 174 ust. 2 ustawy emerytalnej, gdyż wynika z niego, jakie rodzaje okresów składkowych bierze się pod uwagę przy ustalaniu wysokości kapitału początkowego. W myśl tego przepisu przy ustalaniu kapitału początkowego przyjmuje się przebyte przed dniem wejścia w życie ustawy okresy składkowe, o których mowa w art. 6 oraz okresy nieskładkowe, o których mowa w art. 7 pkt. 1-12. Ani w art. 6, ani w też w art. 7 pkt 1-12 nie wymienia się natomiast okresów prowadzenia gospodarstwa rolnego. Z tego względu brak podstaw do uwzględnienia odwołania ubezpieczonego w tym zakresie.

Niewątpliwie ubezpieczony pobiera emeryturę przyznaną na podstawie art. 26 ustawy emerytalnej.

Stosownie do treści art. 26a. ust 1 cyt. ustawy wysokość emerytury ustalonej zgodnie z art. 26 ulega zwiększeniu za okresy opłacania składek na Fundusz Emerytalny Rolników, Fundusz Ubezpieczenia Społecznego Rolników i ubezpieczenie emerytalno-rentowe, o których mowa w przepisach o ubezpieczeniu społecznym rolników. Zwiększenie to ustala się według zasad wymiaru części składkowej emerytury rolniczej przewidzianych w przepisach o ubezpieczeniu społecznym rolników na podstawie zaświadczenia Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego o okresach opłacania składek.

W ocenie Sądu ubezpieczony nie wykazał jednak, jakoby opłacił składki na ubezpieczenia społeczne rolników za wnioskowany okres tj. od stycznia 1980 r. do 31 grudnia 1982 r. W ocenie Sądu, wbrew stanowisku ubezpieczonego, udokumentowany fakt dzierżawy gruntów rolnych od 05 stycznia 1980 r. (k. 9 akt ZUS) nie stanowi dowodu na opłacenie składek za ubezpieczonego na ubezpieczenie społeczne rolników z tytułu prowadzenia gospodarstwa rolnego. Z tego względu jego żądanie w tym zakresie nie może zostać uwzględnione.

W ocenie Sądu brak jest również podstaw do uwzględnienia żądania ubezpieczonego w zakresie premii regulaminowej za lata 1976-1977 r.

Należy mieć także na uwadze, iż zgodnie z przepisami § 21 ust. 1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 11 października 2011 r. w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe (Dz. U. z 2011 r. nr 237 poz. 1412), dalej: rozporządzenie, środkiem dowodowym stwierdzającym wysokość wynagrodzenia, dochodu, przychodu oraz uposażenia przyjmowanego do ustalenia podstawy wymiaru emerytury lub renty są zaświadczenia pracodawcy lub innego płatnika składek, legitymacja ubezpieczeniowa lub inny dokument, na podstawie którego można ustalić wysokość wynagrodzenia, dochodu, przychodu lub uposażenia.

Dodać przy tym trzeba, że zgodnie z orzecznictwem Sądu Najwyższego w postępowaniu sądowym nie obowiązuje ograniczenie co do środków dowodowych stwierdzających wysokość zarobków lub dochodów stanowiących podstawę wymiaru emerytury lub renty określone w § 20 cyt. rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983 r. (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 25 lipca 1997, sygn. akt II UKN 186/97- którego teza pozostaje aktualna w kontekście brzmienia także rozporządzenia z 2011 r.).

Pomimo braku ograniczeń dowodowych w postępowaniu przed sądami z zakresu ubezpieczeń społecznych nie można zapominać, że wysokość zarobków, stanowiących podstawę do wyliczenia składki na ubezpieczenia społeczne, nie może być ustalana w sposób hipotetyczny, oparty jedynie na domniemaniu. Rzeczą sądu w sprawach o wysokość emerytury jest dokładne ustalenie wysokości wynagrodzenia otrzymywanego przez ubezpieczonego w danym okresie. Zarobki za poszczególne miesiące i wybrane lata kalendarzowe wykazane muszą być w sposób niebudzący wątpliwości w ściśle określonej kwotowo wysokości i odprowadzonych od nich składek na ubezpieczenie społeczne (wyrok Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 29 marca 2012 r., III AUa 1411/11).

Przenosząc powyższe rozważania na grunt niniejszej sprawy, Sąd Okręgowy przyjął, iż skarżący nie udowodnił wysokości podnoszonych przez niego dodatkowych składników wynagrodzenia w postaci premii regulaminowej.

Na podstawie przedłożonych przez ubezpieczonego dokumentów można stwierdzić, że z dniem 01 stycznia 1976 r. przyznano mu wynagrodzenie miesięczne w wysokości 5.000 zł oraz premię regulaminową w wysokości 15% netto, natomiast od dnia 01 kwietnia 1976 r. kwartalną premię regulaminową w wysokości do 20% wynagrodzenia zasadniczego, której tryb i sposób wypłacania miał być określony w regulaminie premiowania pracowników Rejonowych Biur Geodetów Miejskich.

Ubezpieczony w toku sprawy nie przedłożył regulaminu premiowania, wskazując, iż takowy nigdy nie powstał.

Z uwagi na powyższe, zgodnie z pismem Główny (...)w W. z dnia 05 lipca 1975 r., należało przyjąć, że do ubezpieczonego znajdowały zastosowanie przepisy zarządzenia nr 31 Ministra Gospodarki Terenowej i Ochrony Środowiska z dnia 17 czerwca 1974 r. w sprawie zasad wynagradzania pracowników zatrudnionych w przedsiębiorstwach geodezyjno-kartograficznych, Centrali Zjednoczenia, Przedsiębiorstw Geodezyjno-Kartograficznych „Geokart” oraz pracowników jednostek geodezyjnych resortu gospodarki terenowej i ochrony środowiska podległych terenowym organom administracji państwowej.

Zgodnie z § 4 załącznika nr 2 do powyższego zarządzenia pracownicy mogli otrzymywać oprócz wynagrodzenia zasadniczego premie w ramach uruchamianego co kwartał regulaminu premiowego (ust. 1). Fundusz premiowy w wysokości do 15% planowanego osobowego funduszu płac zasadniczych pracowników umysłowych nie zatrudnionych bezpośrednio w produkcji ustalał na danych rok dla jednostek geodezyjno- kartograficznych resortu gospodarki

terenowej i ochronny środowiska podległych terenowym organom administracji państwowej – kierownik jednostki nadrzędnej (ust. 1 b). Fundusz Premiowy mógł być w szczególnie uzasadnionych przypadkach, za zgodą Prezesa Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii podwyższony do 20% płac zasadniczych.

Planowany fundusz premiowy dzieli się na dwie części:

1. część I - przeznaczoną, dla pracowników umysłowych zatrudnionych na kierowniczych i samodzielnych stanowiskach pracy,
2. część II - przeznaczoną dla pozostałych pracowników umysłowych.

W § 6 ustalono następujące zasady uruchamiania funduszu premiowego oraz wypłat premii:

- 1) fundusz premiowy przeznaczony jest na premie za wykonanie zadań określonych każdorazowo przed rozpoczęciem kwartału,
- 2) łączna ilość zadań nie może wynosić więcej niż trzy,
- 3) zadania stanowiące podstawę premiowania powinny być wyznaczone w formie jednoznacznej i określone w sposób zapewniający kontrolę ich wykonania,
- 4) zadania powinny być tak dobrane aby wypłata premii za ich wykonanie oddziaływała efektywnie na właściwą gospodarkę środkami produkcji i czynnikiem ludzkim, stymulowała postęp techniczny i technologiczny, stałe doskonalenie systemu zarządzania i planowania oraz poprawę wyników gospodarczych,
- 5) zadania premiowe mogą być ustalane dla komórek organizacyjnych lub dla poszczególnych pracowników,
- 6) zadania oraz kwoty funduszu premiowego przysługującego za wykonanie poszczególnych zadań ustala:
  - a) dla pracowników objętych premiowaniem z części I funduszu premiowego – dyrektor (kierownik) jednostki nadrzędnej,
  - b) dla pracowników objętych premiowaniem z części II funduszu premiowego – dyrektor (kierownik) danej jednostki organizacyjnej.

W myśl § 7 w oparciu o postanowienia zawarte w niniejszym załączniku dyrektorzy (kierownicy) jednostek organizacyjnych mieli ustalić w uzgodnieniu z radami zakładowymi szczegółowe regulaminy premiowania (ust. 1).

Zgodnie z ust. 2 zakładowy regulamin premiowania miał w szczególności określać:

- 1) tryb i warunki uruchamiania I i II części funduszu premiowego,
- 2) sposób podziału kwoty przyznanego funduszu premiowego dla poszczególnych pracowników,
- 3) maksymalną wysokość indywidualnej premii jaką pracownik zatrudniony na danym stanowisku może otrzymać, przy czym górna jej granica nie może przekroczyć 20% płacy zasadniczej w roku wprowadzenia w życie zarządzenia,
- 4) uprawnienia dyrektora (kierownika) Jednostki organizacyjnej do pozbawienia lub potrącenia premii poszczególnym pracownikom za niewykonanie zadań z tym, że decyzje takie powinny być podejmowane w uzgodnieniu z radą zakładową i przekazywane pracownikom wraz z uzasadnieniem na piśmie.

Zgodnie natomiast z § 8 wypłat z funduszu premiowego dokonywało się w okresach kwartalnych na zasadach ustalanych w szczegółowych regulaminach premiowania (ust. 1). Kwoty premii potrącone za niewykonanie, zadań mogły być przeznaczone na podwyżki premii pracownikom (grupom pracowników) szczególnie wyróżniających się

pod warunkiem wykonania własnych zadań premiowych (ust. 2). Dyrektor (kierownik) jednostki organizacyjnej miał zapewnić jawność podziału i wypłat premii (ust. 3).

Przede wszystkim zwrócić uwagę należy, że na wysokość premii ustalonej dla ubezpieczonego od dnia 01 stycznia 1976 r. wynosiła 15% netto. Nie ma przy tym żadnych uregulowań pozwalających na ustalenie, co oznacza w tym wypadku kwota „netto”. Przyjęcie, na podstawie zeznań wnioskodawcy, opartych jedynie na przypuszczeniu, że oznacza to kwotę wynagrodzenia bez uwzględnienia wysługi lat, w ocenie Sądu jest niewystarczające.

Natomiast zgodnie z § 10 przedmiotowego Zarządzenia wypłaty wynagrodzeń z osobowego funduszu płac dla pracowników objętych przepisami niniejszego zarządzenia wolne są od podatku od wynagrodzeń i składek na cele emerytalne.

Zatem wobec nie odprowadzenia składek od ww. wynagrodzeń t.j. uregulowanych zarządzeniem premii nie mogą one już choćby z tej jednej przyczyny być podstawą ustalania kapitału początkowego a następnie wysokości świadczenia emerytalnego.

Mając na uwadze powyższe uregulowania, a także treść pism przyznających ubezpieczonemu prawo do premii w wysokości 15% netto od dnia 01 stycznia 1976 r. oraz kwartalnej premii regulaminowej w wysokości do 20% wynagrodzenia zasadniczego stwierdzić należało, że wysokość premii uzależnione było od wielu czynników.

Wątpliwości co do kwoty premii rodzi również treść pisma przyznającego ubezpieczonemu prawo do kwartalnej premii regulaminowej w wysokości do 20% wynagrodzenia zasadniczego. Na tej podstawie nie można bowiem przyjąć, że premia każdorazowa wynosiła właśnie taką część.

Nade wszystko jednak, jak wynika z zarówno z treści zarządzenia nr 31 Ministra Gospodarki Terenowej i Ochrony Środowiska z dnia 17 czerwca 1974 r. oraz zgodnych w tym zakresie zeznań świadków i ubezpieczonego, że przyznanie dodatkowego składnika wynagrodzenia było uzależnione m.in. od wykonania zadań premiowych. Zadania premiowe dla całego biura określał wnioskodawca w porozumieniu ze sprawującym nad nim nadzór Wojewódzkim (...). Zadania do wykonania były przedkładane naczelnikowi miasta w formie wniosku przed okresem premiowym, a następnie po ich wykonaniu ubezpieczony jako kierownik Biura składał sprawozdanie z wykonania zadania. Wówczas naczelnik miasta uruchamiał premię dla ubezpieczonego, a ten w ramach przyznanej mu puli przydzielał premię pracownikom. Ubezpieczony tymczasem nie przedłożył żadnych dowodów potwierdzający wykonanie zadań po zakończonych okresach premiowych, skutkujących wypłatą premii

Jak wynika natomiast z zeznań ubezpieczonego i świadka J. S. (2) niewykonanie zadania mogło skutkować nieprzyznaniem premii. Na wysokość premii mogły mieć również inne okoliczności np. zwolnienie lekarskie czy urlop bezpłatny wpływające na wysokość wynagrodzenia zasadniczego, od którego premia była liczona.

Przede wszystkim zwrócić uwagę należy, że wysokość premii ustalonej dla ubezpieczonego od dnia 01 stycznia 1976 r. wynosiła 15% netto. Nie ma przy tym żadnych uregulowań pozwalających na ustalenie, co oznacza w tym wypadku kwota „netto”. Przyjęcie, na podstawie zeznań wnioskodawcy, opartych jedynie na przypuszczeniu, że oznacza to kwotę wynagrodzenia bez uwzględnienia wysługi lat, w ocenie Sądu jest niewystarczające.

Mając zatem na uwadze powyższe na podstawie przedłożonych przez ubezpieczonego dokumentów oraz zeznań świadków i skarżącego nie można było zatem ustalić w sposób jednoznaczny i wiarygodny wysokości wypłaconej mu premii regulaminowej.

Zeznania te potwierdzają jedynie że ww. składniki były ubezpieczonemu wypłacane, jednakże zeznania świadków były na tyle ogólne, że pozwoliły na poczynienie koniecznych ustaleń. Świadkowie wprost zeznali, iż nie posiadają precyzyjnej wiedzy odnośnie wysokości premii wypłaconej ubezpieczonemu, natomiast z zeznań tych, jak i z zeznań ubezpieczonego wynikało, że na wysokość premii mogło (choć nie musiało) wpłynąć wiele czynników. Zatem sporne premie stanowiły wartość zmienną, przez to ich wysokość jest niemożliwa do odtworzenia bez dokumentacji płacowej.

Podkreślić przy tym po raz kolejny należy, że wysokość zarobków, której pochodną jest podstawa wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne, jest faktem mającym istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy (art. 227 k.p.c.), który w postępowaniu przed sądem udowodniany może być wszelkimi środkami wynikającymi z przepisów działu III rozdziału 2 k.p.c. (wyrok SN z dnia 14 czerwca 2006r., I UK 115/06, wyrok SN z dnia 25 lipca 1997r., II UKN 186/97, OSNAPiUS 1998 nr 11, poz. 342). Granicę obowiązku prowadzenia przez sąd postępowania dowodowego wyznacza, podlegająca kontroli instancyjnej, ocena czy dostatecznie wyjaśniono sporne okoliczności sprawy (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 25 września 1997r. II UKN 271/97). Stąd okoliczności, od których uzależnione są wartość kapitału początkowego i wysokość emerytury, mogą być wykazywane wszelkimi środkami dowodowymi przewidzianymi w kodeksie postępowania cywilnego. Jednakże muszą to być dowodowy, ukazujące rzeczowe i konkretne dane.

Mając powyższe na względzie, sąd uwzględnił wszystkie wnioski dowodowe zgłoszone przez ubezpieczonego, a nadto zwrócił się do pracodawcy ubezpieczonego o nadesłanie stosownych regulaminów. Z informacji pracodawcy wynikało, że nie dysponuje wnioskowanymi regulaminami. Wynik przeprowadzonego postępowania nie zezwolił jednak na uwzględnienie stanowiska ubezpieczonego. Sąd nie mógł bowiem uwzględnić w podstawie wymiaru świadczenia emerytalnego składnika premii, której wysokość nie została udowodniona.

Warunkiem takiego zaliczenia jest udowodnienie wysokości otrzymywanego świadczenia w postaci premii, przy czym jej wysokość nie może być orientacyjna, przypuszczalna czy hipotetyczna- wynikająca z domniemania, że ubezpieczony otrzymywał określone składniki wynagrodzenia w określonej wysokości, gdy brak jest dokumentów potwierdzających te wypłaty.

Podstawę wymiaru emerytury stanowi bowiem konkretna kwota, co jeszcze raz należy podkreślić.

W ocenie Sądu Okręgowego przyjęcie do wysokości wynagrodzenia zasadniczego za lata 1976-1976 premii regulaminowej, na podstawie zeznań świadków, stanowiłoby jedynie próbę odtworzenia sytuacji zbliżonej do stanu faktycznego. Gdy tymczasem winna być ona zbieżna z rzeczywistym stanem rzeczy, na co zwrócił uwagę Sąd Najwyższy w uzasadnieniu wyroku z dnia 4 lipca 2007 r. w sprawie o sygn. I UK 36/07.

Niewątpliwie ubezpieczony miał prawo do premii regulaminowej. Wskazują na to przedstawione przez niego angaże oraz uregulowania powoływanego wcześniej zarządzenia Nr 31 Ministra Gospodarki Terenowej i ochrony Środowiska z dnia 17 czerwca 1974r. Brak jest jednak jakichkolwiek dowodów na to w jakiej kwocie taką premię otrzymywał oraz czy w istocie świadczenie to było mu przyznawane przez cały sporny okres. Wszystkie regulacje na które wskazywał skarżący jedynie przewidywały premiowy system wynagradzania wskazując na wyodrębniony fundusz premiowania i sposób jego naliczania odsyłając w zakresie premii indywidualnych do regulaminów premiowania, których ubezpieczony nie przedłożył a wręcz zeznał, że nie były tworzone.

Sąd ten również wskazał na brak możliwości przeliczenia wysokości emerytury w oparciu o jakąś hipotetyczną uśrednioną wielkość premii uzyskiwanej przez ubezpieczonego, wywiedzioną z wysokości premii wypłaconych innym pracownikom. Stwierdził również, że dla celów obliczenia wysokości emerytury niezbędne są pewne dane co do wysokości dochodów ubezpieczonego stanowiących podstawę obliczenia wysokości świadczeń emerytalnych. Wprawdzie w postępowaniu cywilnym sąd nie jest związany takimi ograniczeniami w dowodzeniu, jakie odnoszą się do organu rentowego w postępowaniu rentowym, jednak ustalenia dokonywane przez sąd muszą być oparte na konkretnych dowodach. W przypadku takiego składnika wynagrodzenia, jakim np. jest premia, konieczne jest istnienie dowodów potwierdzających bez wątpliwości okoliczności wypłacenia premii oraz jej wysokość (analogicznie jest w przypadku innych składników wynagrodzenia).

A zatem dla poczynienia wiarygodnych ustaleń faktycznych konieczne jest ustalenie wysokości zarobków w sposób precyzyjny i pewny i to na ubezpieczonym spoczywa obowiązek przedłożenia dokumentów niezbędnych nie tylko do przyznania prawa do świadczenia, ale również mających wpływ na jego wysokość (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 28 marca 2001 r. II UKN 297/00). Z obowiązku powyższego w przedmiotowej sprawie ubezpieczony się nie wywiązał, wobec czego Sąd Okręgowy uznając jego odwołanie za niezasadne oddalił je na mocy art. art. 477¹⁴ § 1 k

SSR del. Małgorzata Bednarska